

Utbildning efter grundskolan samt vid Högskolan på Åland 2023

Sammanfattning:

- I jämförelse med föregående år ökar antalet studerande på Ålands yrkesgymnasium, från 713 personer hösten 2022 till 731 personer hösten 2023.
- Männerna utgör 57 procent av de studerande på Yrkesgymnasiet och finns främst inom sjöfart, IT eller de tekniska programmen. Kvinnornas andel är 43 procent och utgör en stor del av de studerande inom de mer socialt inriktade programmen samt frisör, kock och merkonom för vuxenstuderande.
- Antalet studerande på Ålands lyceum är 432 hösten 2023, 8 färre i jämförelse med hösten 2022. På Ålands lyceum är könsfördelningen i princip den motsatta i jämförelse med Yrkesgymnasiet.
- Av de som kommer utifrån för att studera på gymnasienivå hösten 2023 är 70 procent från Finland eller Sverige och resterande 30 procent från något annat land. Nästan alla som kommer utifrån läser på Ålands yrkesgymnasium och dessa uppgick till 52 studerande hösten 2023.
- Över hälften av de studerande på gymnasienivå läser två språk hösten 2023, en fjärdedel läser ett språk och ungefär en av tio läser tre eller fler språk. Den resterande tiondelen läser inte något språk alls.
- Bland de studerande på gymnasienivå läser 89 procent engelska, 43 procent finska, 18 procent spanska och 9 procent tyska. Resterande två språk, franska och ryska, läses av färre än fem procent.
- Lycéet hade 161 sökande på 160 studieplatser. Antalet sökande var tydligt färre än året innan och endast 148 av platserna fylldes upp. Totalt sett hade Yrkesgymnasiet 293 studieplatser och 385 sökande, vilket motsvarar 1,3 sökande per studieplats.
- Hösten 2023 har Högskolan på Åland 445 studerande, vilket är 28 färre än förra året och lägst sedan 2010. Andelen manliga studerande uppgår till drygt 55 procent.
- Inom alla tekniskt inriktade program på Högskolan samt informationsteknik och utbildningen till sjökaptan är större delen av de studerande män medan kvinnorna är i majoritet inom övriga program.
- Ålänningar utgör likt förra året runt 70 procent av de studerande vid Högskolan. Av de studerande med hemort utanför Åland är 70 procent från Finland och nästan 30 procent är från Sverige. Bara ett fåtal kommer från något annat land. Sedan början av 2010-talet har antalet studerande med hemort utanför Åland minskat, samtidigt som studerande från Åland ökat.
- Högskolan hade 270 sökande till 140 nya studieplatser hösten 2023. Då antalet sökande var färre än förra hösten och antalet studieplatser lika många sjönk antalet sökande per studieplats från 2,3 till 1,9.
- Folkhögskolan har 38 studerande hösten 2023, 14 fler än året innan. Drygt 65 procent av de studerande är kvinnor och nästan alla kommer från Åland.
- Vid Folkhögskolan läser flest (24 personer) på NYAlinjen höstterminen 2023.
- Bland de studerande är 18 från Mariehamn, 17 från landsbygden och 2 från skärgården. Nästan 70 procent av de studerande är 19 år eller yngre och merparten av dessa läser på NYAlinjen.

Innehåll

Tabellförteckning.....	2
Figurförteckning.....	2
Beskrivning av statistiken.....	3
Utbildning på gymnasienivå.....	4
Högskoleutbildning.....	10
Folkhögskoleutbildning.....	14

Tabellförteckning

Tabell 1. Studerande på gymnasienivå hösten 2023 efter skola, utbildning, årskurs, medelålder, kön och hemort.....	4
Tabell 2. Studerande på gymnasienivå hösten 2023 efter utbildningsområde och kön.....	5
Tabell 3. Studerande på gymnasienivå hösten 2023 efter hemort.....	6
Tabell 4. Språkstudier på gymnasienivå hösten 2023 efter kön och skola.....	8
Tabell 5. Nya studieplatser, sökande och antagna på gymnasienivå hösten 2023 efter skola och program.....	9
Tabell 6. Studerande vid Högskolan på Åland hösten 2023 efter program, medelålder, kön och hemort.....	10
Tabell 7. Studerande vid Högskolan på Åland 2010–2023 efter utbildningsprogram.....	10
Tabell 8. Studerande vid Högskolan på Åland hösten 2023 efter hemort.....	11
Tabell 9. Nya studieplatser, sökande och antagna till Högskolan på Åland hösten 2023 efter program.....	12
Tabell 10. Studerande vid Högskolan på Åland hösten 2023 efter program vid Högskolan på Åland och tidigare studieland.....	13
Tabell 11. Studerande vid Ålands folkhögskola hösten 2023 efter utbildning, medelålder, kön och hemort.....	14
Tabell 12. Studerande vid Ålands folkhögskola hösten 2023 efter hemort.....	15
Tabell 13. Nya studieplatser, sökande och antagna till Ålands folkhögskola hösten 2023.....	15

Figurförteckning

Figur 1. Andelen kvinnor inom tre utvalda utbildningsområden 2013 och 2023.....	5
Figur 2. Studerande på gymnasienivå 2000–2023 efter typ av utbildning.....	6
Figur 3. Studerande på gymnasienivå med hemort utanför Åland 2011–2023 efter skola.....	7
Figur 4. Studerande på gymnasienivå efter skola och modersmål hösten 2023.....	7
Figur 5. Antal lästa språk per studerande på gymnasienivå hösten 2023 efter kön.....	8
Figur 6. Studerande vid Högskolan på Åland 2000–2023 efter hemort.....	11
Figur 7. Studerande vid Högskolan på Åland hösten 2023 efter ålder och kön.....	12
Figur 8. Studerande vid Högskolan på Åland hösten 2023 som tidigare studerat på Åland eller i Finland, efter tidigare utbildning.....	13
Figur 9. Studerande vid Ålands folkhögskola 2006–2023.....	14
Figur 10. Studerande vid Ålands folkhögskola hösten 2023 efter ålder.....	15

Beskrivning av statistiken

Detta meddelande innehåller statistik om åländsk utbildning efter grundskolan och på högskolenivå höstterminen 2023. Insamlingen är en totalundersökning och uppgifter från Ålands lyceum, Ålands yrkesgymnasium, Ålands folkhögskola och Högskolan på Åland ligger till grund för statistiken. Uppgifterna gäller situationen i början av läsåret, eller den 20 september. Vissa jämförelser med tidigare år görs också. Statistiken över Högskolan på Åland behandlar enbart de som studerar examensinriktade ämnen eller kursutbildningar. Utöver detta finns även den öppna högskolan, som inte behandlas i detta statistikmeddelande. Statistikens syfte är att ge en heltäckande bild av de studerande inom den åländska utbildningen efter grundskolenivå. Statistiken omfattar inte utbytesstuderande som studerar vid Högskolan på Åland och inte heller studerande med studieuppehåll.

Den åländska utbildningen efter grundskolan upprätthålls av Ålands landskapsregering. På gymnasienivå finns Ålands lyceum som tillhandahåller allmänbildande gymnasieutbildning och Ålands yrkesgymnasium som ger grundläggande yrkesutbildning. Högskoleutbildningen sker sedan år 2003 vid Högskolan på Åland. Ålands landskapsregering driver också Ålands folkhögskola, vars verksamhet hör till övrig utbildning.

Under 2011 reformerades gymnasialstadiet utbildningen på Åland, då Ålands handelsläroverk, Ålands hotell- och restaurangskola, Ålands sjömansskola, Ålands vårdinstitut samt Ålands yrkesskola sammanslogs till Ålands yrkesgymnasium. Verksamheten vid Ålands naturbruksskola upphörde efter vårterminen 2011. Ålands lyceum och Ålands yrkesgymnasium leds av myndigheten Ålands gymnasium.

Utbildningsområdena som används som redovisningsgrupp i detta meddelande bygger på den internationella utbildningsklassificeringen, ISCED. Vissa av utbildningsprogrammen som tidigare hänförts till det tekniska ämnesområdet har fr.o.m. 2006 placerats i serviceområdet, varför dessa områden inte på ett rättvisande sätt kan jämföras med tidigare års uppgifter. Fr.o.m. 2017 används den förnyade klassificeringen ISCED-F 2013. I den nya klassificeringen har det tidigare utbildningsområdet handel och samhällsvetenskaper delats upp i två områden – de samhällsvetenskapliga områdena samt handel, administration och juridik. Utöver detta har utbildningsområdet databehandling och kommunikation (IKT) tillkommit och områdena hälso- och socialvård samt servicebranscher har bytt namn till hälsovård och välfärd respektive tjänster.

Några definitioner och förklaringar:

Landskommuner: Alla kommuner utom Mariehamn

Landsbygden: Kommunerna Eckerö, Finström, Geta, Hammarland, Jomala, Lemland, Lumparland, Saltvik och Sund.

Skärgården: Kommunerna Brändö, Föglö, Kumlinge, Kökar, Sottunga och Vårdö

- Exakt 0 enheter

. Uppgift ologisk, kan ej förekomma

Statistiken baseras på individuppgifter som ÅSUB begärt in från skolornas studeranderegister. Uppgifterna om studieplatser, sökande och antagna kommer dels från den samåländska elevantagningen och dels från skolorna. ÅSUB riktar ett tack till alla som har bidragit med uppgifter och kommentarer.

Detta statistikmeddelande har publicerats sedan år 2000. Ytterligare statistik i detta ämne, bland annat flera tidsserier, kan man hitta på ÅSUB:s webbplats (www.asub.ax). Statistik om lärarna inom det åländska skolväsendet publiceras sedan 2005 vart tredje år.

Övrig årlig utbildningsstatistik som ÅSUB sammanställer gäller grundskolan, avlagda examina, utbildning som inte leder till examen samt studerande utanför Åland. All utbildningsstatistik är tillgänglig på vår webbplats som publikationer, databaser och exceltabeller.

Utbildning på gymnasienivå

Ökat antal studerande på Ålands yrkesgymnasium

Hösten 2023 studerar 731 personer på Ålands yrkesgymnasium, ungefär 20 fler än året innan. De utbildningar på Yrkesgymnasiet som har flest studerande är Grit:lab samt utbildningen till merkonom och närvårdare. Könsfördelningen varierar mycket inom de olika utbildningsprogrammen och på Yrkesgymnasiet studerar betydligt fler män än kvinnor inom sjöfart, IT och de tekniska programmen. Kvinnorna dominerar i stället inom de mer socialt inriktade programmen så som närvårdare och barnledare, men även bland de som utbildar sig till frisör, kock eller utbildningen merkonom för vuxenstuderande. Om man ser till Ålands yrkesgymnasium som helhet är männen drygt 13 procentenheter fler än kvinnorna.

Tabell 1. Studerande på gymnasienivå hösten 2023 efter skola, utbildning, årskurs, medelålder, kön och hemort

Utbildning Skola Program	Totalt	Årskurs				Medel- ålder	Kön, procent		Hemort, procent	
		1	2	3	4		Kvinnor	Män	Åland	Utanför Åland
Totalt	1 163	728	659	484	11	20,2	48,7	51,3	95,4	4,6
Allmänbildande gymnasieutbildning										
Ålands lyceum	432	148	151	122	11	17,0	57,4	42,6	99,5	0,5
Allmänbildande gymnasieexamen	432	148	151	122	11	17,0	57,4	42,6	99,5	0,5
Grundläggande yrkesutbildning										
Ålands yrkesgymnasium	731	296	254	181	-	22,1	43,5	56,5	92,9	7,1
Grit:lab	59	-	59	-	-	29,7	23,7	76,3	50,8	49,2
IT-stödperson	43	15	13	15	-	18,2	14,0	86,0	100,0	-
Merkonom	59	20	19	20	-	17,7	57,6	42,4	96,6	3,4
Merkonom för vuxna	15	-	13	2	-	40,9	73,3	26,7	100,0	-
Kock	46	15	15	16	-	18,0	73,9	26,1	95,7	4,3
Kock, integrationsutbildning	7	7	-	-	-	38,1	71,4	28,6	100,0	-
Kock, vegetariska rätter	8	8	-	-	-	40,9	75,0	25,0	100,0	-
Servitör	12	-	11	1	-	17,6	66,7	33,3	100,0	-
Barnledare	38	18	9	11	-	19,3	86,8	13,2	97,4	2,6
Barnledare för vuxna	14	14	-	-	-	32,1	92,9	7,1	100,0	-
Demensvård	8	8	-	-	-	42,8	100,0	-	100,0	-
Närvårdare	51	20	16	15	-	18,1	86,3	13,7	98,0	2,0
Närvårdare för vuxna	25	13	11	1	-	38,1	76,0	24,0	100,0	-
Närvårdare, integrationsutbildning	7	7	-	-	-	39,3	85,7	14,3	100,0	-
Fastighetsskötare, specialunderv.	10	5	4	1	-	19,0	-	100,0	90,0	10,0
Kock, specialunderv.	11	6	3	2	-	19,0	90,9	9,1	100,0	-
Omsorgsassistent	13	13	-	-	-	37,0	76,9	23,1	100,0	-
Yrkesträning	6	3	2	1	-	17,7	33,3	66,7	100,0	-
Elmontör	29	14	-	15	-	17,6	20,7	79,3	96,6	3,4
Fordonsmekaniker	39	14	13	12	-	18,7	20,5	79,5	100,0	-
Frisör	18	6	7	5	-	19,6	94,4	5,6	94,4	5,6
Husbyggare	42	14	13	15	-	17,7	33,3	66,7	100,0	-
Verkstadsmekaniker	30	14	15	1	-	16,8	-	100,0	100,0	-
Rörmontör	26	14	-	12	-	17,9	3,8	96,2	100,0	-
Sjöfart, vaktman	36	36	-	-	-	17,0	8,3	91,7	80,6	19,4
Sjöfart, däcks- o maskinreparatör	24	-	12	12	-	19,9	16,7	83,3	91,7	8,3
Sjöfart, fartygselektriker	26	-	11	15	-	21,0	7,7	92,3	92,3	7,7
Sjöfart, vaktmaskinmästare	10	-	8	2	-	18,2	-	100,0	70,0	30,0
Sjöfart, vaktstyrman	7	-	-	7	-	18,4	-	100,0	100,0	-
Vindkraftstekniker	12	12	-	-	-	36,2	-	100,0	100,0	-

Not: I en del fall saknas studerande på vissa årskurser i en flerårig utbildning. Detta kan bero på att utbildningen inte tar in nya studerande varje år, eller på att det ett visst år inte har funnits tillräckligt med sökande. I vissa fall finns det studerande bara på årskurs tre trots att en utbildning är ettårig, beroende på att denna utbildning utgör en påbyggnad eller fortsättning på en annan utbildning.

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Antalet studerande på Ålands lyceum är 432 hösten 2023, 8 färre i jämförelse med hösten 2022. På Ålands lyceum är könsfördelningen i princip den motsatta i jämförelse med Yrkesgymnasiet.

Andelen studerande med hemort utanför Åland är i nivå med året innan. Precis som förra året återfinns en stor del av de studerande utifrån inom utbildningen Grit:lab, där hälften av de studerande har hemort utanför Åland. Förutom denna utbildning kommer många utifrån för att läsa någon av sjöfartsutbildningarna. Uppgifterna om de studerandes hemort gäller hemorten vid antagningen till utbildningen.

Andelen kvinnor har ökat inom vissa utbildningsområden

För att få en mer sammanfattande bild av utbildningarna på gymnasienivå har dessa klassificerats efter utbildningsområden som bygger på den internationella utbildningsklassificeringen, ISCED.

Den allmänbildande utbildningen, vilken omfattar Ålands lyceum, är det största utbildningsområdet med nästan 40 procent av alla studerande på gymnasienivå. Därefter kommer teknisk utbildning (18 procent) och området tjänster (15 procent) som bland annat omfattar utbildningen till frisör och kock samt sjöfartsprogrammen. Det minsta utbildningsområdet är övrigt, vilket enbart omfattar yrkesträningsprogrammet.

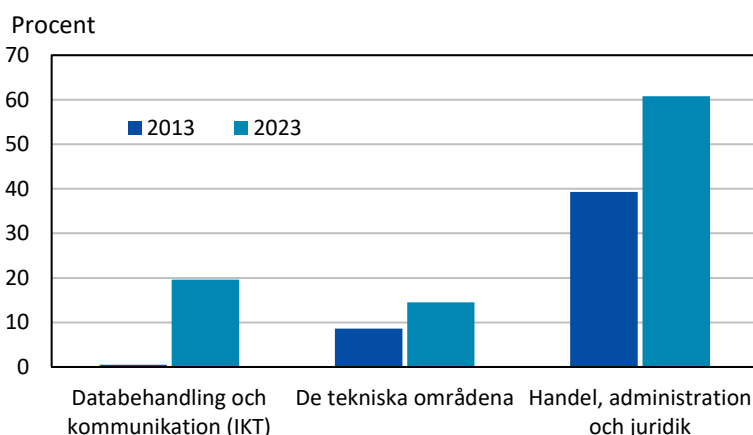
Tabell 2. Studerande på gymnasienivå hösten 2023 efter utbildningsområde och kön

Utbildningsområde	Antal			Procent	
	Totalt	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Totalt	1 163	566	597	48,7	51,3
Allmänbildande	432	248	184	57,4	42,6
Pedagogisk	52	46	6	88,5	11,5
Humanistisk	-	-	-	-	-
Samhällsvetenskap	-	-	-	-	-
Handel, administration, juridik	74	45	29	60,8	39,2
Naturvetenskap	-	-	-	-	-
Databehandling och kommunikation (IKT)	102	20	82	19,6	80,4
Teknisk	214	31	183	14,5	85,5
Lant- och skogsbruk	-	-	-	-	-
Hälsovård och välfärd	104	87	17	83,7	16,3
Tjänster	179	87	92	48,6	51,4
Övrigt	6	2	4	33,3	66,7

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Över 80 procent av de som läser en utbildning inom området hälsovård och välfärd samt det pedagogiska området är kvinnor. Könsfördelningen är närmast den motsatta inom det tekniska området samt databehandling och kommunikation. Fördelningen mellan könen är som jämnast inom området tjänster. Den tydligaste förändringen gällande könsfördelningen de senaste tio åren är att kvinnornas andel ökat något inom det tekniska området, databehandling och kommunikation samt handel, administration och juridik.

Figur 1. Andelen kvinnor inom tre utvalda utbildningsområden 2013 och 2023

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

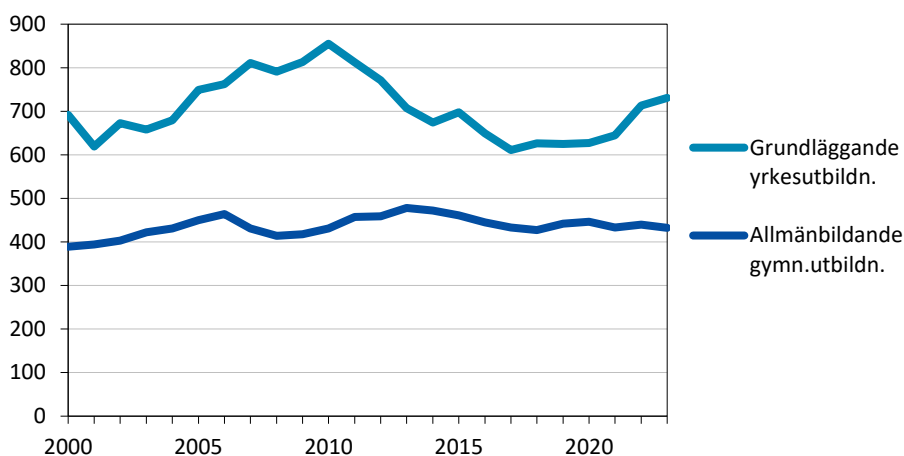
Antalet studerande inom grundläggande yrkesutbildning var som störst år 2010

I Figur 2 nedan presenteras antalet studerande över tid för de som läst en allmänbildande gymnasieutbildning eller en grundläggande yrkesutbildning. Samtliga av de förstnämnda har läst på Ålands lyceum, medan studerande inom grundläggande yrkesutbildning har gått på någon av de yrkesskolor som fanns fram till och med 2011 eller Ålands yrkesgymnasium.

Åren 2000 till 2004 låg antalet studerande inom grundläggande yrkesutbildning mellan 600 och 700 personer. Därefter ökade antalet fram till och med rekordnoteringen på över 850 studerande år 2010. En delorsak till denna ökning var att årskullarna som lämnade grundskolan under denna period var relativt stora. Sedan dess har antalet minskat och har legat på strax över 700 de senaste två åren. Nedgången drevs både av att antalet studerande från Åland minskade, men också en tydlig nedgång av studerande utifrån. Studerandeantalet inom den allmänbildande gymnasieutbildningen har inte uppvisat en liknande upp- och nedgång. Antalet har i stället legat mellan 400 och 500 studerande under i princip hela perioden. Till skillnad från Ålands yrkesgymnasium är antalet studieplatser på Ålands lyceum ungefär lika många från år till år.

Figur 2. Studerande på gymnasienivå 2000–2023 efter typ av utbildning

Personer

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Nästan alla studerande utifrån läser en yrkesutbildning

Över hälften av de åländska studerande kommer från landsbygden, nästan 40 procent från Mariehamn och 5 procent från skärgården. Av de med hemort utanför Åland som kommer för att studera hösten 2023 är 70 procent från Finland eller Sverige och resterande 30 procent från något annat land (exempelvis Brasilien, Ryssland, Ukraina). Nästan samtliga från den senare kategorin studerar på programmet Grit:lab.

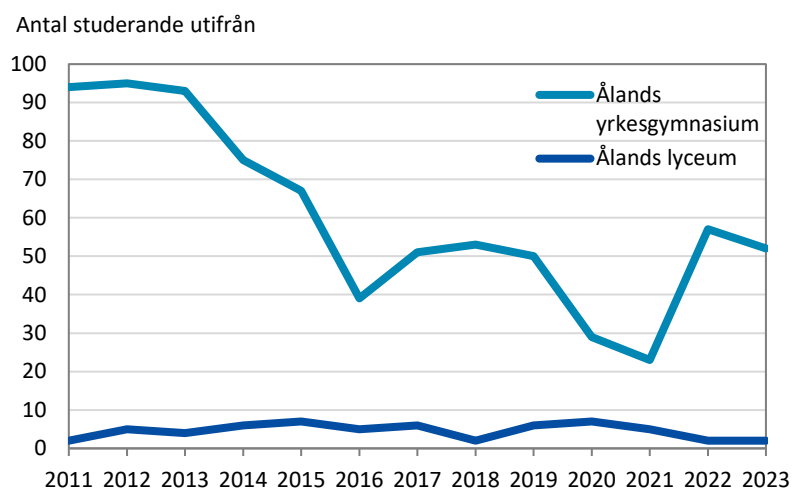
Tabell 3. Studerande på gymnasienivå hösten 2023 efter hemort

Studerande från Åland		Studerande utifrån	
Antal totalt	1 109	Antal totalt	54
Därav andel som kommer ifrån (%)			
Mariehamn	39,0	Finland	57,4
Landsbygden	56,5	Sverige	13,0
Skärgården	4,5	Övriga länder	29,6

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Nästan alla som kommer utifrån läser på Ålands yrkesgymnasium och dessa uppgick till drygt 50 studerande hösten 2023. Antalet är tydligt högre än för två år sedan då de studerande utifrån bara var hälften så många. Ökningen beror i huvudsak på att man startade upp utbildningen Grit:lab hösten 2022, vilken lockat många studerande med hemort utanför Åland. Antalet är dock fortfarande lägre än för tio år sedan då nästan 100 personer kom utifrån för att studera på Yrkesgymnasiet. Minskningen har framför allt skett bland utbildningar inom utbildningsområdet tjänster. På Ålands lyceum har antalet med hemort utanför Åland pendlat mellan två och sju personer under samma tioårsperiod.

Figur 3. Studerande på gymnasienivå med hemort utanför Åland 2011–2023 efter skola

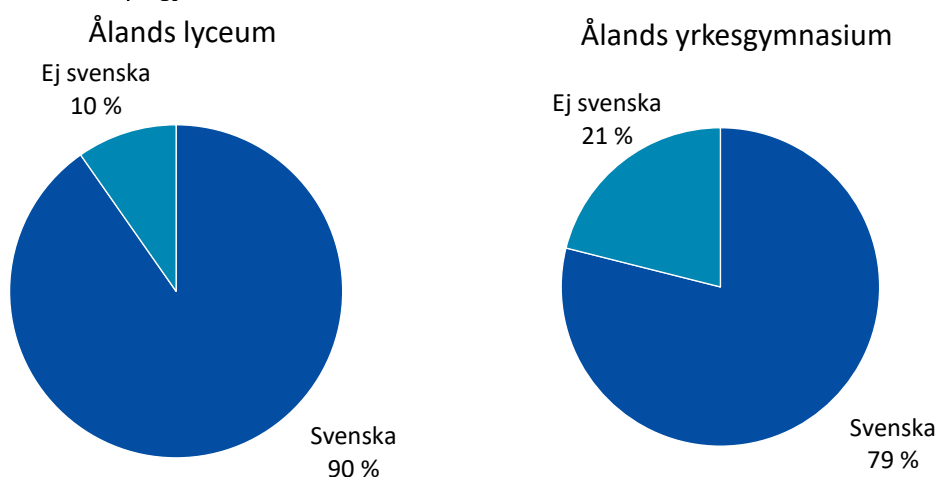

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Dubbelt så vanligt med ett annat modersmål än svenska på Yrkesgymnasiet

På Ålands yrkesgymnasium är andelen med ett annat modersmål än svenska dubbelt så stor som på Ålands lyceum. Över hälften av eleverna med ett annat modersmål än svenska på Ålands yrkesgymnasium går i någon av integrations- eller vuxenutbildningarna. Förutom svenska är några av de vanligaste modersmålen finska, rumänska, lettiska och thai. Sedan 2010 har andelen med ett annat modersmål än svenska på gymnasienivå ökat från nära 2 procent till 17 procent.

Figur 4. Studerande på gymnasienivå efter skola och modersmål hösten 2023

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Över hälften av de studerande på gymnasienivå läser två språk

Hösten 2023 läser nio av tio engelska bland studerande på gymnasienivå och strax över 40 procent finska. På Ålands lyceum är engelska obligatoriskt för alla varför andelen engelskstuderande är 100 procent och på Yrkesgymnasiet är samma andel 85 procent. Därefter är finska störst på båda skolor. Det enda språk förutom engelska och finska som läses på Yrkesgymnasiet är spanska. På Lycéet läser de studerande även tyska, franska och ryska. Inom alla språk förutom ryska och finska är andelen som läser respektive språk större bland kvinnorna än bland männen.

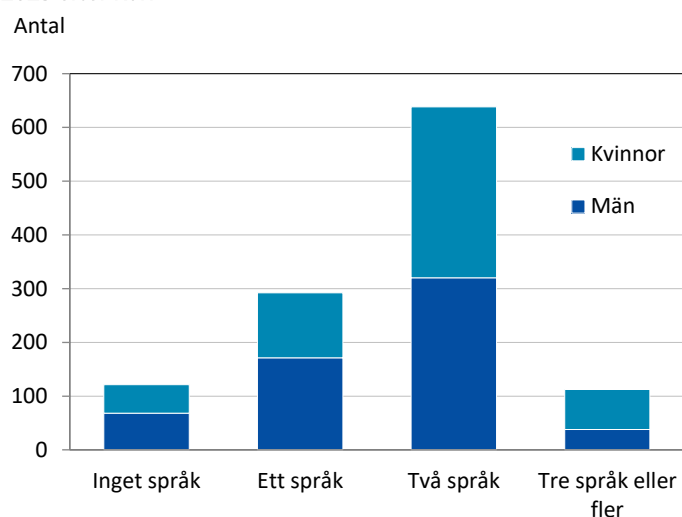
Tabell 4. Språkstudier på gymnasienivå hösten 2023 efter kön och skola

Språk	Totalt	Kön		Skola	
		Kvinnor	Män	Ål. lyceum	Ål. yrkesgymnasium
Antal studerande efter studerat språk					
Engelska	1 038	511	527	432	606
Finska	499	243	256	246	253
Tyska	101	55	46	101	-
Franska	55	38	17	55	-
Spanska	208	131	77	138	70
Ryska	13	6	7	13	-
Andel					
Engelska	89,3	90,3	88,3	100,0	82,9
Finska	42,9	42,9	42,9	56,9	34,6
Tyska	8,7	9,7	7,7	23,4	-
Franska	4,7	6,7	2,8	12,7	-
Spanska	17,9	23,1	12,9	31,9	9,6
Ryska	1,1	1,1	1,2	3,0	-

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Över hälften av de studerande läser två språk, en fjärdedel läser ett språk och nästan en av tio läser tre eller fler språk. Den resterande tiondelen läser inte något språk alls. Bland de som läser två språk eller fler är kvinnorna i majoritet, medan männen utgör flertalet bland de som läser ett eller inget språk alls. I princip alla studerande som läser ett eller inget språk återfinns på Ålands yrkesgymnasium medan de som läser tre eller fler språk nästan uteslutande går på Ålands lyceum. Sett till för tio år sedan har andelen som läser två språk ökat, medan andelen bland de som inte läser något språk alls, ett språk eller minst tre språk minskat.

Figur 5. Antal lästa språk per studerande på gymnasienivå hösten 2023 efter kön

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Färre sökande till Ålands lyceum

I *Tabell 5* nedan presenteras bland annat sökande och antagna till höstterminen 2023. Siffrorna för antalet antagna gäller de som antagits under sommaren och antalet sökande gäller de som hade utbildningen som första alternativ. Att antalet aktiva på vissa program överstiger antalet antagna kan dels bero på att ytterligare studerande antagits på hösten och dels på att personer som antagits tidigare år har haft studieuppehåll och påbörjat studierna först denna höst. Antalet aktiva avser läget den 20 september aktuell höst.

Lycéet hade 161 sökande på 160 studieplatser. Antalet sökande var tydligt färre än året innan och endast 148 av platserna fylldes upp. När det gäller Yrkesgymnasiet varierar antalet studieplatser och sökande för de olika programmen. Totalt sett fanns 293 studieplatser och 385 sökande, vilket motsvarar 1,3 sökande per studieplats. Antalet sökande per studieplats var detsamma hösten 2022 även om antalet studieplatser och sökande var betydligt färre då. Frisörprogrammet hade, precis som tidigare år, flest sökande per studieplats (2,7). Andra utbildningar som hade många sökande i förhållande till antalet studieplatser var utbildningen till närvårdare, IT-stödperson, merkonom och barnledare för vuxna. Fem utbildningar hade färre sökande än antalet erbjudna studieplatser och kvoten för antalet sökande per studieplats var därför lägre än ett för dessa utbildningar. Notera dock att enbart den sökandes förstahandsval redovisas och antalet antagna kan därför överstiga antalet sökande. Man kan exempelvis komma in på en utbildning genom sitt andra- eller tredjehandsval.

Tabell 5. Nya studieplatser, sökande och antagna på gymnasienivå hösten 2023 efter skola och program

Skola Program	Studie- platser	Sökande	Antagna	Aktiva	Sökande per studie- plats	Antagna, procent av sökande
Totalt	453	546	413	408	1,2	76
Ålands lyceum	160	161	148	148	1,0	92
Allmänbildande gymnasieexamen	160	161	148	148	1,0	92
Ålands yrkesgymnasium	293	385	265	260	1,3	69
IT-stödperson	15	26	15	15	1,7	58
Merkonom	20	34	20	20	1,7	59
Kock	15	18	15	15	1,2	83
Kock, integrationsutbildning	15	10	9	7	0,7	90
Kock, vegetariska rätter	16	12	9	8	0,8	75
Barnledare	18	25	18	18	1,4	72
Barnledare för vuxna	15	26	15	11	1,7	58
Demensvård	15	13	8	8	0,9	62
Närvårdare	20	37	20	20	1,9	54
Fastighetsskötare, specialunderv.	6	4	3	5	0,7	75
Kock, specialunderv.	6	5	5	5	0,8	100
Omsorgsassistent	15	23	15	13	1,5	65
Yrkesträning	2	2	2	3	1,0	100
Fordonsmekaniker	14	17	14	14	1,2	82
Frisör	7	19	7	6	2,7	37
Elmontör	14	21	14	14	1,5	67
Husbyggare	14	17	14	14	1,2	82
Rörmontör	14	16	14	14	1,1	88
Verkstadsmekaniker	14	20	14	14	1,4	70
Sjöfart, vaktman	38	40	34	36	1,1	85

Not: Antal sökande avser inte det totala antalet sökande utan endast de som har programmet som sitt första val. Antal antagna kan därför överstiga antalet sökande.

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Högskoleutbildning

Den åländska högskoleutbildningen tillhandahålls av Högskolan på Åland. Öppna högskolan, som är en enhet vid Högskolan på Åland, ordnar enskilda universitets- och högskolekurser, fortbildningar och seminarier, men den verksamheten ingår inte i statistiken om den åländska högskoleutbildningen.

Ovanligt få studerande vid högskolan hösten 2023

Hösten 2023 har Högskolan på Åland 445 studerande, vilket är 28 färre än förra året och lägst sedan 2010. Andelen manliga studerande uppgår till drygt 55 procent. Likt förra året återfinns flest studerande inom företagsekonomiprogrammet. Antalet studerande är lägst på utbildningen till maskinteknik.

På alla program är könsfördelningen relativt ojämn. Inom alla tekniskt inriktade program, informationsteknik och utbildningen till sjökapten är större delen av de studerande män, medan kvinnorna är i majoritet inom övriga program. Fördelningen är jämnast på utbildningsprogrammet företagsekonomi där 60 procent av de studerande är kvinnor.

Precis som på gymnasienivå lockar utbildning inom sjöfart flest studerande utifrån. Majoriteten av de studerande på sjökaptensutbildningen, eller nästan 70 procent, utgörs av personer med annan hemort än Åland och merparten av dessa kommer ifrån Sverige. Nästan alla som kommer utifrån för att studera på Högskolan är från Finland eller Sverige. Uppgifterna gäller hemorten vid antagning till studierna.

Tabell 6. Studerande vid Högskolan på Åland hösten 2023 efter program, medelålder, kön och hemort

Program	Totalt	Medel- ålder	Kön, procent		Hemort, procent	
			Kvinnor	Män	Åland	Utanför Åland
Totalt	445	29,4	44,3	55,7	73,0	27,0
Elektroteknik	44	26,0	4,5	95,5	70,5	29,5
Företagsekonomi	93	32,8	60,2	39,8	87,1	12,9
Hospitality Management	44	29,5	70,5	29,5	70,5	29,5
Informationsteknik	87	28,5	27,6	72,4	74,7	25,3
Maskinteknik	43	29,0	4,7	95,3	60,5	39,5
Sjökaptens	51	28,2	23,5	76,5	31,4	68,6
Sjukskötare	83	29,5	84,3	15,7	90,4	9,6

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Alla program förutom sjöfart och sjukskötare tappar studerande i jämförelse med 2022

Förutom sjöfart samt sjukskötarprogrammet (Benämnd "Vård" i Tabell 7 nedan) tappar alla program studerande i jämförelse med året innan. Sett till hela perioden (2010–2023) har den största minskningen skett inom sjöfartsprogrammet och som mest studerade över 130 personer där hösten 2012, denna höst är antalet nere på drygt 50. Under samma period ökade i stället antalet studerande på programmet informationsteknik med nästan 50 procent, vilket procentuellt sett är högst bland alla program.

Tabell 7. Studerande vid Högskolan på Åland 2010–2023 efter utbildningsprogram

Program	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Studerande totalt	506	508	525	511	490	460	501	469	455	462	489	485	473	445
Elektroteknik	37	30	36	21	34	29	48	33	41	32	49	54	47	44
Företagsekonomi	70	85	89	86	70	79	89	92	95	94	102	104	105	93
Hospitality Management	57	55	63	52	55	64	61	71	76	71	73	63	60	44
Informationsteknik	59	67	60	60	58	61	65	70	69	78	83	91	89	87
Maskinteknik	93	105	106	105	105	95	90	93	79	71	68	63	48	43
Sjöfart	126	125	133	123	101	96	87	55	46	51	51	43	46	51
Vård	64	41	38	64	67	36	61	55	49	65	63	67	78	83

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Sjunkande antal studerande utifrån sedan 2010

Ålänningar utgör likt förra året över 70 procent av de studerande och strax över hälften av de studerande från Åland kommer från Mariehamn, drygt 40 procent från landsbygden och resterande 5 procent från skärgården.

Av de studerande med hemort utanför Åland är nära 70 procent från Finland och cirka 30 procent är från Sverige. Bara ett fåtal kommer från något annat land.

Cirka 84 procent av Högskolans studerande har svenska som modersmål, 4 procent finska och 12 procent något annat språk.

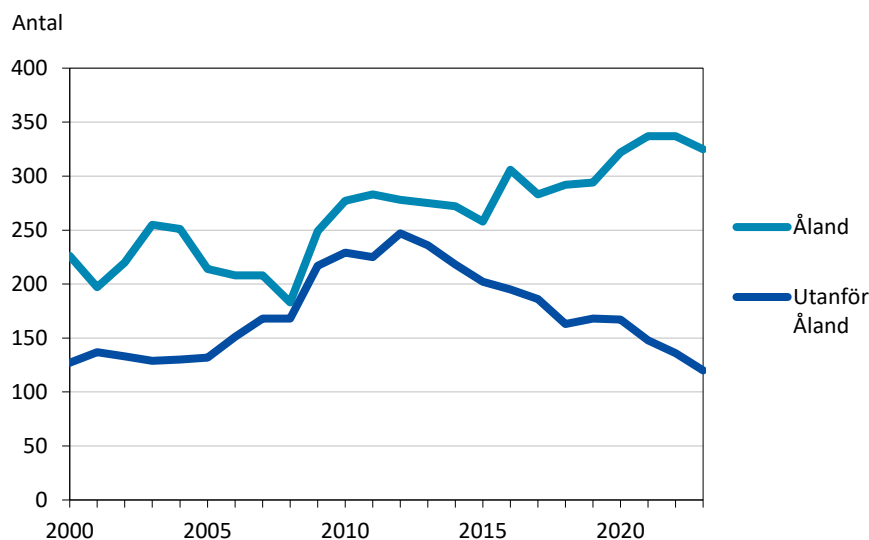
Tabell 8. Studerande vid Högskolan på Åland hösten 2023 efter hemort

Studerande från Åland		Studerande utifrån	
Antal totalt	325	Antal totalt	120
Därav andel som kommer ifrån (%)			
Mariehamn	54,5	Finland	68,3
Landsbygden	41,8	Sverige	28,3
Skärgården	3,7	Övriga länder	3,3

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Sedan början av 2010-talet har antalet studerande med hemort utanför Åland minskat samtidigt som studerande från Åland ökat. När antalet studerande utifrån var som störst, år 2012, uppgick de till nästan 250 personer. Höstterminen 2023 är antalet nere på 120 personer. Det är framför allt studerande från Sverige som blivit färre, från över 130 personer 2012 till 34 denna höst.

Figur 6. Studerande vid Högskolan på Åland 2000–2023 efter hemort

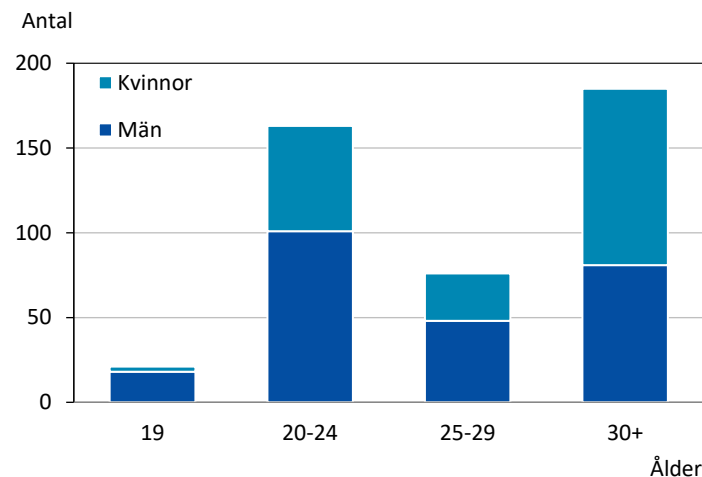

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Flest är 30 år eller äldre

Av de studerande vid Högskolan på Åland är flest 30 år eller äldre. Hösten 2023 är männen i majoritet bland de som är mellan 19 och 29 år medan kvinnorna är flest bland de som är minst 30 år. I jämförelse med 2010 har medelåldern på Högskolan ökat från 26,9 år till 29,4 hösten 2023. Ökningen beror i huvudsak på att studerande som är 30 år eller äldre har blivit fler samtidigt som 20- till 24-åringar blivit färre.

Figur 7. Studerande vid Högskolan på Åland hösten 2023 efter ålder och kön

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Färre antal sökande i jämförelse med året innan

I *Tabell 9* nedan framgår det bland annat hur många personer som sökt och antagits till Högskolans utbildningar hösten 2023. Uppgiften om antal aktiva anger hur många personer som påbörjat studierna denna höst, vare sig de antagits detta år eller ett tidigare år och haft studieuppehåll fram tills denna höst.

Högskolan hade 270 sökande till 140 nya studieplatser hösten 2023, att jämföra med 315 sökande och 140 studieplatser hösten 2022. Då antalet sökande var färre än förra hösten och antalet studieplatser lika många sjönk antalet sökande per studieplats från 2,3 till 1,9. Andelen som blev antagna var dock högre denna höst, drygt 60 procent mot strax över 50 året innan.

Företagsekonomiprogrammet hade flest antal sökande av alla program, både i absoluta tal (57 stycken) och i relation till antalet studieplatser (2,9 sökande per studieplats). Antagningsprocenten var precis som förra året högst på maskinteknik där 83 procent av de sökande antogs. Maskinteknik var också, tillsammans med elektroteknik, de enda program som hade färre antal sökande än studieplatser.

Tabell 9. Nya studieplatser, sökande och antagna till Högskolan på Åland hösten 2023 efter program

Program	Studieplatser	Sökande	Antagna	Mottagna studieplatser	Aktiva	Sökande per studieplats	Antagna, procent av sökande
Totalt	140	270	163	115	109	1,9	60,4
Elektroteknik	20	17	12	7	6	0,9	70,6
Företagsekonomi	20	57	38	25	25	2,9	66,7
Hospitality Management	20	23	15	7	9	1,2	65,2
Informationsteknik	20	56	37	28	27	2,8	66,1
Maskinteknik	20	18	15	10	6	0,9	83,3
Sjökapten	20	44	21	14	13	2,2	47,7
Sjukskötare	20	55	25	24	23	2,8	45,5

Not: Antal sökande avser inte det totala antalet sökande utan endast de som har programmet som sitt första val.

Antal antagna kan därför överstiga antalet sökande.

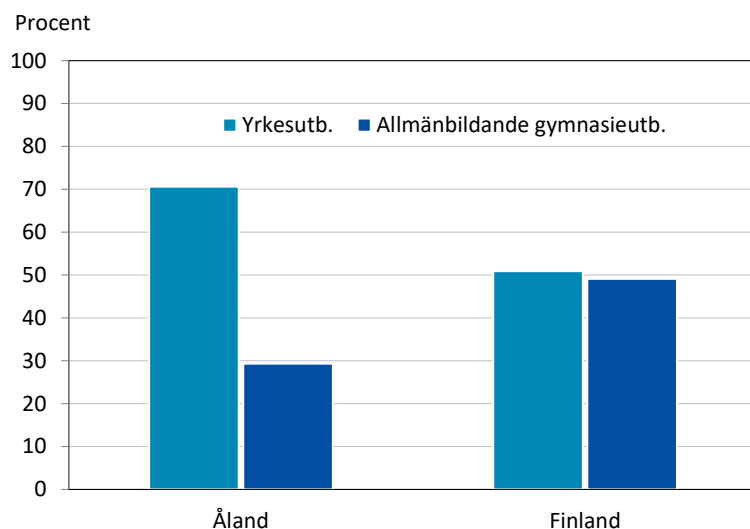
Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Bland studerande från Åland har 70 procent en yrkesutbildning sen tidigare

I Figur 8 nedan presenteras de studerandes tidigare utbildning för de som läst på Åland eller i Finland innan sina studier vid Högskolan på Åland. Övriga länder ingår inte i denna redovisning eftersom information om typ av gymnasieutbildning saknas för dessa. Uppgiften om studieland gäller landet där den tidigare utbildningens skola fanns, vilket inte behöver sammanfalla med den studerandes hemort vid antagningen.

Bland de som studerat på Åland innan sina studier vid Högskolan har 70 procent en yrkesutbildning och 30 procent en allmänbildande gymnasieutbildning. Inom gruppen som studerat i Finland är fördelningen mer jämn, bland dessa har ungefär lika många en tidigare yrkesutbildning respektive en allmänbildande gymnasieutbildning. Hospitality management är det enda program där merparten av de studerande från Åland och Finland har en examen från en allmänbildande gymnasieutbildning, inom övriga program har majoriteten en yrkesutbildning sedan tidigare. Andelen med en yrkesutbildning är störst inom elektroteknikprogrammet (76 procent) tätt följt av sjukskötarprogrammet (75 procent).

Figur 8. Studerande vid Högskolan på Åland hösten 2023 som tidigare studerat på Åland eller i Finland, efter tidigare utbildning

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Inom samtliga program är en tidigare åländsk utbildning vanligast bland de studerande, förutom sjökaptensutbildningen där flest innan sina studier vid Högskolan studerat i Sverige. Störst andel med studerande som läst på Åland tidigare återfinns inom sjukskötarprogrammet.

Tabell 10. Studerande vid Högskolan på Åland hösten 2023 efter program vid Högskolan på Åland och tidigare studieland

Utbildningsprogram vid Högskolan på Åland	Tidigare studieland, procent			
	Åland	Finland	Sverige	Övriga länder
Totalt	58,7	24,7	11,5	5,2
Elektroteknik	65,9	20,5	9,1	4,5
Företagsekonomi	62,4	22,6	8,6	6,5
Hospitality Management	45,5	36,4	6,8	11,4
Informationsteknik	62,1	28,7	4,6	4,6
Maskinteknik	55,8	34,9	7,0	2,3
Sjökaptan	29,4	25,5	39,2	5,9
Sjukskötare	73,5	13,3	10,8	2,4

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Folkhögskoleutbildning

Ålands folkhögskola erbjuder unga och vuxna allmänbildande studier utanför systemet för den behörighetsgivande och yrkesförberedande utbildningen.

Ökat antal studerande vid Ålands folkhögskola

Folkhögskolan har 38 studerande hösten 2023, 14 fler än året innan. Drygt 65 procent av de studerande är kvinnor och nästan alla kommer från Åland.

Den utbildning som lockar flest deltagare hösten 2023 är NYAlinjen. På den utbildningen studerar 24 personer hösten 2023, vilket är 10 fler än året innan. NYA står för Nyskapande, Yrkesorienterande och Annorlunda. De studerande på linjen kan välja kurser från ämneskategorier som motsvarar de tidigare allmänna linjerna och har dessutom möjlighet att delta i ämnesintegrerade projekt, gå specialkurser samt läsa upp grundskolebetygen i vissa ämnen. Förutom NYAlinjen studerar tio personer sammanlagt på hantverkslinjens två olika nivåer, grund och fördjupning, samt fyra personer på den nyinrättade utbildningen förberedande blåljusutbildning.

Nästan alla studerande på hantverkslinjen är kvinnor medan könsfördelningen är mer jämn vid NYAlinjen och den förberedande blåljusutbildningen.

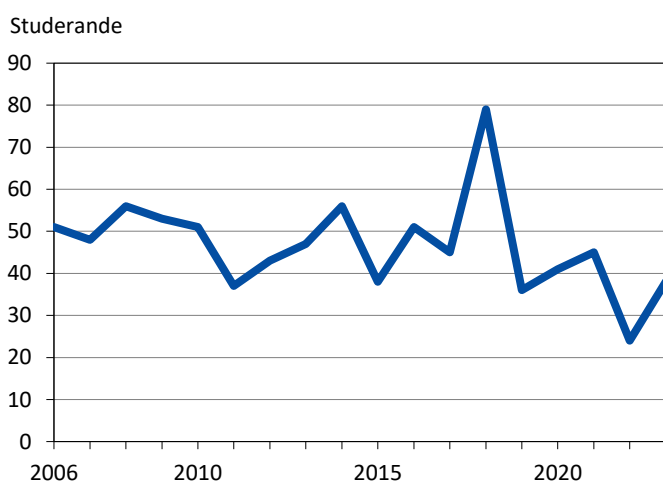
Tabell 11. Studerande vid Ålands folkhögskola hösten 2023 efter utbildning, medelålder, kön och hemort

Utbildning	Totalt	Medel- ålder	Kön, procent		Hemort, procent	
			Kvinnor	Män	Åland	Utanför Åland
Totalt	38	22,3	65,8	34,2	97,4	2,6
NYAlinjen	24	16,5	58,3	41,7	95,8	4,2
Förberedande blåljusutbildning	4	20,3	50,0	50,0	100,0	-
Hantverkslinjen, grundår	9	37,0	88,9	11,1	100,0	-
Hantverkslinjen, fördjupningsår	1	35,0	100,0	-	100,0	-

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Hösten 2018 uppgick studerandeantalet på Ålands folkhögskola till 79, vilket är med marginal högst under hela den redovisade tidsperioden (2006–2023). Det höga antalet studerande förklaras delvis av att det ordnades en tillfällig deltidsutbildning till guide det läsåret. Åren efter 2018 har antalet studerande varit ungefär hälften så många.

Figur 9. Studerande vid Ålands folkhögskola 2006–2023

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Majoriteten av de studerande är 19 år eller yngre

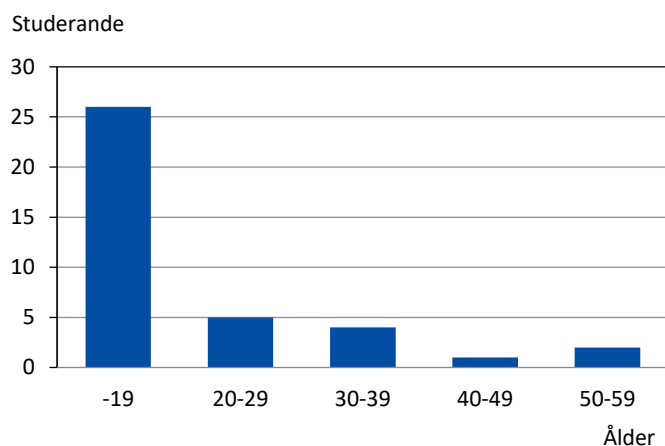
Bland de studerande är 18 från Mariehamn, 17 från landsbygden och 2 från skärgården. Nästan 70 procent av de studerande är 19 år eller yngre och merparten av dessa läser på NYAlinjen.

Tabell 12. Studerande vid Ålands folkhögskola hösten 2023 efter hemort

Studerande från Åland		Studerande utifrån	
Totalt	37	Totalt	1
Mariehamn	18	Finland	1
Landsbygden	17	Sverige	-
Skärgården	2	Övriga länder	-

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Figur 10. Studerande vid Ålands folkhögskola hösten 2023 efter ålder

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Högst söktryck till hantverkslinjens grundår

Totalt hade Folkhögskolan 43 sökande på 48 studieplatser, vilket innebar 0,9 sökande per studieplats. Hantverkslinjens grundår hade nästan dubbelt fler sökande i förhållande till antalet platser och var därmed den utbildning med högst söktryck. NYAlinjen, som är den största utbildningen på Folkhögskolan, hade 21 sökande på 30 platser. I slutändan blev 30 av platserna besatta, vilket exempelvis kan förklaras av att flera sökande hade linjen som sitt andra- eller tredjehandsval.

Tabell 13. Nya studieplatser, sökande och antagna till Ålands folkhögskola hösten 2023

Utbildning	Studie- platser	Sökande	Antagna	Aktiva	Sökande per studie- plats	Antagna, procent av sökande
Totalt	48	43	50	38	0,9	116,3
NYAlinjen	30	21	30	24	0,7	185,7
Hantverkslinjen, grundår	6	11	9	9	1,8	81,8
Hantverkslinjen, fördjupningsår	4	2	2	1	0,5	100,0
Förberedande blåljusutbildning	8	9	9	4	1,1	100,0

Not. Antal sökande till NYAlinjen avser inte det totala antalet sökande utan endast de som har programmet som sitt första val. Antal antagna kan därför överstiga antalet sökande.

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik